

Vul vaker de MIC in

Verzorgende Hilde Noteboom (foto) werd MIC-coach bij haar werkgever, maar kwam erachter dat ze eigenlijk niet zo bekend is met de MIC, melding incidenten cliënten. Ze onderzocht daarom het hoe en waarom van de MIC in de thuiszorg. En ontdekte dat ze niet de enige verzorgende is die de MIC maar matig kent.

TEKST EN FOTO: IRENE MULLER-SCHOOF

In mijn opleiding heb ik weinig over de melding incidenten cliënten (MIC) geleerd en na een korte MIC-training vanuit mijn werk vond ik voor mezelf dat ik toch nog te weinig informatie had. De MIC lijkt ertussendoor te glippen. Voor mijn zelfsturende team in de thuiszorg ben ik sinds kort MIC-coach. Ik ben mij erin gaan verdiepen en kwam opvallende zaken tegen.' Aldus Hilde Noteboom. Ze werkt als verzorgende bij Careyn Thuiszorg op Goeree-Overflakkee. 'Ik was verbaasd dat er bijna geen MIC-formulieren werden ingevuld. Als MIC-coach wil ik vakkundig met de MIC omgaan. Ik stuurde daarom een en-

quête rond en bleek niet de enige te zijn die weinig van de MIC afweet.'

GLADDE BADKAMERVLOER

Al vanaf 1984 is het wettelijk verplicht om melding te maken van (bijna-)incidenten in de directe cliënten- en patiëntenzorg. Sinds 2002 heet de melding een MIC. Het doel van de MIC is (bijna-)incidenten bij te houden en te evalueren om de kwaliteit van de zorg te verbeteren. Hilde leerde dat er veel soorten incidenten zijn die je moet registreren. Zo moet je een MIC invullen bij iedere gebeurtenis waarbij een betrokken cliënt letsel heeft opgelopen of had kunnen oplopen. Het gaat hier om zowel geestelijk als licha-

melijk letsel. Voorbeelden zijn medicatiefouten, valincidenten, planningsfouten met mogelijke consequenties voor de cliënt of ongewenst gedrag. Maar ook gevaarlijke situaties als het bijna uitglijden van de cliënt, bijvoorbeeld over een gladde badkamervloer, matjes waarover de cliënt kan vallen of het kantelen van een rolstoel.

Hilde: 'Je moet ook een MIC invullen als een cliënt zelf de medicatie niet heeft ingenomen. Doet hij dat bewust, is hij vergeetachtig of depressief aan het worden, of was het een vergissing? Het is belangrijk om dat in de gaten te houden.' In principe vult degene die bij het incident betrokken was de MIC-melding

ZELF ONDERZOEKEN

1 Kijk wat de afspraken binnen jouw organisatie zijn, welk MIC-formulier er wordt gebruikt en of je alles begrijpt wat daarin staat. Zo niet, vraag dan een leidinggevende, kwaliteitsmedewerker of MIC-coach om het uit te leggen.

DUBBELE CONTROLE

3 In de thuiszorg is dubbele controle bij sommige medicatieverstreking, zoals insuline, lastig uit te voeren. Wat kan helpen is de Medicatie Controle App. Deze levert het bewijs van controle op een manier die voldoet aan de IGZ-eisen. Je fotografeert en verstuurt de gegevens en collega's kunnen reageren of het goed is. Zie www.boomerweb.nl. Andere mogelijkheden voor dubbele controle vind je op www.zorgvoorbeter.nl, thema medicatieveiligheid.

BESPREEKBAAR MAKEN

2 Nodig in je team een kwaliteitsmedewerker uit die uitleg geeft over de MIC en het belang van het invullen ervan. Niet alleen de registratie is belangrijk, maar ook het bespreken van (bijna-)incidenten. Zo kun je gezamenlijk werken aan meer veiligheid voor je cliënten.

FOUTEN MAKEN

4 Iedereen maakt fouten en fouten leiden tot incidenten of calamiteiten. Belangrijk dus om de oorzaak van fouten te onderzoeken. Het is daarom vreemd als je bijna nooit een MIC invult. Spreek elkaar aan op het niet invullen van een MIC en complimenteer elkaar bij het wel invullen ervan. Alleen zo kun je een veilige situatie met elkaar creëren waarin je je niet door angst hoeft te laten tegenhouden.

zo snel mogelijk in. En anders de persoon die het incident ontdekt.

'NIET COLLEGIAAL'

Iedere zorgmedewerker heeft de verantwoordelijkheid om melding te maken; het hoort bij je professionele beroepsuitoefening. Niet melden is onwenselijk (hoewel niet strafbaar). Waarom wordt het dan zo weinig gedaan? 'Uit mijn onderzoek kwamen vier redenen naar voren', zegt Hilde. 'Ten eerste kennen veel collega's de regels rondom de MIC niet goed genoeg. Ook onderkennen sommigen het belang niet, terwijl het een vereiste is van de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Daarnaast is er angst. Je bent als verzorgende bang om collega's te verraden en als oncollegiaal te worden gezien. Bijvoorbeeld als je achter komt dat een collega vergeten is een morfinepleister te plakken en jij dat meldt. Of je bent bang voor maatregelen als je meldt dat jijzelf een bloedverdunner bent vergeten te geven. Als vierde reden wordt tijd genoemd. Je mag geen tijd schrijven voor het invullen van het MIC-formulier, hoewel het maar weinig werk is.'

Als MIC-coach gaat Hilde aandacht geven aan al deze punten. Zo komt de MIC als vast agendapunt op elke vergadering terug. Verder mag een kwaliteitsmedewerker de MIC en het belang ervan nog eens komen uitleggen. Ook is er bij Hildes werkgever nu de mogelijkheid om MIC-meldingen anoniem in te leveren.



'Zo hoeven verzorgenden niet bang te zijn om collega's te verraden en werken ze toch mee aan het vergroten van de vei-

ligheid en kwaliteit van de zorg. Ik raad iedere verzorgende aan om de MIC-procedure serieus te nemen.' ■

GEEN TIJD VOOR EEN MIC

Het invullen van een MIC kost heel weinig tijd. Je mag er geen tijd voor schrijven, maar het standaardformulier is zo ingevuld. Zorg dat je altijd een paar formulieren bij je hebt. Zo kun je het direct invullen na het signaleren van een incident en zitten de gegevens nog vers in je geheugen. Dat komt de kwaliteit ten goede.

ONGEWENST GEDRAG

Een cliënt kan zich op verschillende manieren ongewenst gedragen. Denk hierbij aan verbale agressie, fysieke agressie, racisme, pesten, seksuele intimidatie en discriminatie op grond van leeftijd, levensbeschouwing of uiterlijk. Afhankelijk van de ernst kun je een melding maken of direct contact opnemen met je leidinggevende. Hiervoor moet een MIM (melding incident medewerker)-formulier worden ingevuld.

CALAMITEIT

Een groot incident, een calamiteit, moet je direct aan je leidinggevende melden. Een calamiteit is een gebeurtenis waarbij de cliënt overlijdt, ernstig gewond raakt of blijvend invalide wordt. Denk aan een cliënt die vooroverbuigt vanuit zijn rolstoel, omvalt en een heup breekt. Of over een matje uitglijdt en zijn arm breekt.

WERKOVERLEG

Zet meldingen van incidenten en terugkoppeling hierover op de agenda van elk werkoverleg. Het is belangrijk dat er van de meldingen wordt geleerd of om te weten dat het bijvoorbeeld een eenmalig incident betreft. Bespreek ook hoe de afhandeling met de cliënt en eventueel mantelzorgers wordt gedaan.